

Marti, 19 Septembrie 2017

Fluctuațiile de preț de pe piața untului nu îi sperie pe producătorii români

De cateva luni piata mondiala a untului este in fierbere. Cotatiile sunt in crestere, pretul pe bursa depasind 6 euro/kilogram. Desi criza incepe sa produca efecte si in Romania, producatorii de unt sunt in continuare linistiti. Asul lor din maneca sta intr-o reteta ce a rezistat in timp, trecand cu succes din perioada economiei socialiste in cea a economiei de piata: Untul de masa B.

Inventat de comunisti, untul de masa B presupune o varianta mai ieftina de unt, procentul standard de grasime fiind redus de la 82% la 65% prin adaos de apa. O reteta nascuta la acea vreme din criza prin care trecea economia Romaniei, fortata sa contribuie prin orice mijloace la plata datoriei externe.

Paradoxal, untul de masa B nu doar ca a rezistat epocii care l-a creat, dar a devenit un generator de noi trenduri. Piata este astazi invadata de produse ce se indeparteaza tot mai mult de la definitia untului clasic, procentul de grasime fiind realizat cel mai adesea prin adaugarea de grasimi vegetale.

Sub-categoria untului de masa B

Derulata in retailul modern in intervalul 07-13 august 2017, monitorizarea sub-categoriei untului de masa B, a scos la iveala urmatoarele date:

Pe rafturile marilor magazine sunt prezente in acest moment 21 de articole sub 20 de branduri diferite. 12 dintre acestea sunt branduri de producator iar 8 sunt branduri private.

Care sunt produsele?

Branduri de producator:

Albalact Unt de masa B, 200g – produs de Albalact S.A.

Friss Unt 65% grasime, 200g – produs de Covalact S.A.

Covalact de tara Unt 65% grasime, 180g – produs de Covalact S.A.

Covalact de tara Unt 65% grasime, 200g – produs de Covalact S.A.

Lactag Unt de masa B, 125g – produs de Lactag S.A.

Lacto Food Unt de masa B, 200g – produs de Lacto Food S.R.L.

LaDorna Unt 65% grasime, 200g – Produs de Dorna Lactate S.A.

Milli Unt de masa B, 200g – produs de FrieslandCampina S.A.

Napolact Unt de masa B, 200g – produs de FrieslandCampina S.A.

Olympus Unt de masa B, 200g – Produs in Grecia pentru Fabrica de Lapte Brasov

Prodlacta Unt de masa 65% grasime, 200g – Produs de Prodlacta S.A.

Sim Unt de masa B, 200g – Produs de Simultan S.R.L.

Solomonescu Unt de masa B, 200g – produs de Lacto Solomonescu S.R.L.

Unicarm Unt de masa B, 200g – produs de Unicarm S.R.L.

Branduri private:

Pouce Unt de masa B, 200g – produs de Lacto Food S.R.L. pentru Auchan Romania

Cora Unt de masa B, 200g - produs de Lacto Food S.R.L. pentru Cora Romania

Winy Unt de masa B, 200g - produs de Lacto Food S.R.L. pentru Cora Romania

KClassic Unt de masa B, 200g - produs de Lactag S.A. pentru Kaufland Romania

Pilos Unt de masa 65%, 200g - produs de Lacto Food S.R.L. pentru Lidl Romania

Aro Unt de masa B, 200g – produs de Simultan S.R.L. pentru Metro Romania

Boni Unt de masa B, 200g – produs de Albalact S.A. pentru Rewe Romania

Prime concluzii:

La nivel national, sub-categoria untului de masa B este disputata de 11 companii producatoare, cateva dintre acestea semnand in paralel si diverse branduri private:

Albalact S.A. – 1 SKU sub brand propriu si unul sub brand privat (Boni pentru magazinele Penny Market).

Covalact S.A. – 3 SKU sub branduri proprii.

Lactag S.A. - 1 SKU sub brand propriu si unul sub brand privat (KClassic pentru Kaufland).

Dorna Lactate S.A. – un singur articol, sub brandul propriu LaDorna.

FrieslandCampina S.A. – doua articole proprii, sub brandurile Milli si Napolact.

Prodlacta S.A. – un articol sub brandul propriu Prodlacta.

Fabrica de lapte Brasov – un articol sub brandul Olympus, importat din Grecia.

Simultan S.R.L. – 1 SKU sub brandul propriu Sim si 1 SKU sub brandul privat Aro, pentru reteaua magazinelor Metro.

Lacto Solomonescu S.R.L. – nu produce sub brand privat. Detine un singur articol sub brandul propriu.

Unicarm S.R.L. – un singur articol sub brandul propriu Unicarm, listat atat in reteaua sa de magazine cat si la nivel national.

Nu in ultimul rand, **Lacto Food S.R.L.**, companie axata pe importul si ambalarea produselor lactate, este prezenta in piata cu 5 articole, dintre care unul sub brandul propriu si 4 sub branduri private (Pouce pentru Auchan Romania; Winy si Cora pentru Cora si Pilos pentru Lidl Romania).

Gramajul cel mai des intalnit este cel de 200g (19 articole). Exista insa si doua exceptii: Lactag S.A. a optat pentru un gramaj inferior (125g) sub brandul propriu in timp ce Covalact S.A. detine in portofoliu, pe langa gramajul standard (200g) si un pachet de 180g. Desi cele doua gramaje Covalact nu sunt listate simultan, asemanarea dintre ele poate induce confuzie in randul consumatorilor.

Care sunt preturile de raft inregistrate pentru toate aceste produse va invitam sa aflati din tabelul alaturat:

Produs	Producator	Gramaj	Pret de raft* (lei)	Data expirarii	Informatii nutritionale la 100g	
					Valoare energetica	Acizi grasi saturati
 Albalact Unt de masa B, 200g	Albalact S.A.	200	6,99	09.09.2017	2405kj /587kcal	39g
 Friss Unt 65% grasime, 200g	Covalact S.A.	200	5,93	09.09.2017	2425kj /590kcal	36g
 Covalact de tara Unt 65% grasime, 180g	Covalact S.A.	180	6,80	09.09.2017	2425kj /590kcal	36g
 Covalact de tara Unt 65% grasime, 200g	Covalact S.A.	200	6,88	11.09.2017	2425kj /590kcal	36g
 Milli Unt de masa B, 200g	FrieslandCampina S.A.	200	7,71	25.09.2017	2405kj /585kcal	39g
 Lactag Unt de masa B, 125g	Lactag S.A.	125	4,27	16.09.2017	2416,9kj /587,8kcal	34g
 Lacto Food Unt de masa B, 200g	Lacto Food S.R.L.	200	6,00	20.09.2017	2419kj /588kcal	44g
 Solomonescu Unt de masa B, 200g	Lacto Solomonescu S.R.L.	200	6,05	28.09.2017	2413kj /587kcal	65g
 LaDorna Unt 65% grasime, 200g	Dorna Lactate S.A.	200	6,16	21.09.2017	2437kj /593kcal	39g
 Napolact Unt de masa B, 200g	FrieslandCampina S.A.	200	6,99	22.10.2017	2405kj /585kcal	39g
 Olympus Unt de masa B, 200g	Produs in Grecia	200	5,40	20.10.2017	2423kj /589kcal	43,8g
 Prodlacta Unt de masa 65% grasime, 200g	Prodlacta S.A.	200	5,26	27.09.2017	2425kj /590kcal	40,7g
 Sim Unt de masa B, 200g	Simultan S.R.L.	200	5,62	21.09.2017	2425kj /560kcal	36g
 Unicarm Unt de masa B, 200g	Unicarm S.R.L.	200	5,19	19.10.2017	2415kj /587kcal	39g
 Pouce Unt de masa B, 200g	Lacto Food S.R.L.	200	5,80	09.11.2017	2419kj /588kcal	44g
 Cora Unt de masa B, 200g	Lacto Food S.R.L.	200	5,99	20.09.2017	2419kj /588kcal	44g
 Winy Unt de masa B, 200g	Lacto Food S.R.L.	200	5,62	23.08.2017	2419kj /588kcal	44g
 KClassic Unt de masa B, 200g	Lactag S.A.	200	4,49	24.08.2017	2431kj /591kcal	45g
 Pilos Unt de masa 65%, 200g	Lacto Food S.R.L.	200	4,59	10.10.2017	2417kj /587kcal	45g
 Aro Unt de masa B, 200g	Simultan S.R.L.	200	4,74	18.10.2017	2425kj /560kcal	20g
 Boni Unt de masa B, 200g	Albalact S.A.	200	4,59	23.09.2017	2405kj /587kcal	39g

*Preturile de raft sunt cele din saptamana 07-13 august 2017.

Cel mai ieftin, untul sub brand privat

Privind cu atentie preturile de raft, putem trage o prima concluzie: brandurile private ofera cea mai ieftina alternativa. Diferenta fata de brandurile de producator trece in unele cazuri de 50%. Practic, la momentul monitorizarii noastre, cel mai ieftin unt de masa era cel comercializat de Kaufland sub brandul propriu KClassic (4,49 lei), urmat de produsele similare din Lidl (brandul Pilos) si Penny Market (brandul Boni), ambele la 4,59 lei.

Un pret fara o baza reala

Oricat ni s-ar parea de frumos, **4,49 lei pentru un pachet cu 200g unt 65% grasime este un pret fara o baza reala.** Extragand TVA-ul (9%), marja retailerului (5%), costurile logistice si de transport (10 bani/kg), costurile de productie (50 bani/kg), costul ambalajului (minim 50 bani/kg) plus o cota de profit de 5% pentru compania producatoare ajungem la un incredibil 2,65 lei/pachet 200g. Sau 13,25 lei/kg. Pret de productie! Transpus in euro, la un curs de 4,60 lei, obtinem 2,88 euro/kg. Asta desi in realitate, printr-o banala regula de trei simpla, pretul kilogramului de unt 65% grasime in raport cu pretul untului 82% de pe bursa ar trebui sa porneasca de la 4,92 euro/kg. **Cu alte cuvinte vindem cu 50% mai ieftin decat pretul untului pe piata mondiala.**

Cum se face ca la asa o reteta de succes, Lidl, Kaufland si Penny Market nu au extins colaborarea cu respectivele companii producatoare la nivelul international? De ce sa ia Lidl unt pentru Franta, Germania, Anglia, Olanda, Italia sau Spania din alte tari cand poate cumpara din Romania sub pretul pietei?

Incercand sa gasim o logica pentru pretul afisat de Lidl, Kaufland si Penny Market am identificat cateva scenarii posibile.

Materie prima ieftina

Poate unul dintre cele mai mari avantaje ale pozitionarii fabricii Albalact in vecinatatea muntilor Apuseni il reprezinta accesul la materia prima. Sunt si acum sate izolate pe valea Ampoului sau in arealul muntilor Trascau unde localnicii isi hranesc porcii cu lapte pentru ca nu au cui sa-l vanda. Nu este asadar exclus ca Albalact sa cumpere laptele la un pret sub cel al pietei. Argumente ar fi suficiente, confirmate mai ales de forta financiara a producatorului dar si de cantitatile mari pe care acesta le achizitioneaza regulat. Un termen de plata mai scurt decat cel practicat in alte zone, poate la randul sau scadea pretul de achizitie. Pretul mic de achizitie pentru laptele materie prima ar justifica oarecum pretul de vanzare al untului Boni.

Ce ne facem insa cu celelalte produse Albalact? Pentru ca intre untul Albalact si untul Boni, conform informatiilor de pe ambalajele celor doua produse, nu exista diferente de calitate. Pretul de raft este insa cu 50% mai mare in cazul untului Albalact. Bani care, din pacate, nu se

indreapta spre micii producatori de lapte din inima Apusenilor ci intra in conturile Albalact. O diferenta in plus pe care o scoatem din buzunar, platind practic brandul.

Nevoia de cash-flow

Prezenta unui produs provenit din fabrica Lactag pe lista celor mai ieftine branduri de unt, conduce spre un al doilea scenariu: nevoia de lichiditate. Lactag S.A. este in insolventa. Compania are nevoie de fonduri, iar redresarea sa financiara depinde si de viteza cu care banii se intorc din piata. Pe de alta parte, untul tip B (si nu numai) presupune o etapa de congelare, companiile producatoare putand astfel stoca pentru cateva luni cantitati mari de produs. O prima explicatie pentru pretul mic sub care s-a vandut untul KClassic poate sta in nevoia de bani, Lactag incercand astfel sa isi asigure o sursa de finantare rapida pentru acoperirea unor nevoi de moment. Scenariul este insa oarecum limitat de cantitatea de unt pe care Lactag o poate stoca in depozitele sale dar si de nevoia atingerii unei cote de profit. Oricata nevoie de bani ar avea Lactag, compania este totusi in insolventa, operatiunile sale comerciale fiind supravegheate.

Privind insa cu atentie la acel procent ridicat de acizi grasi din componenta untului KClassic ne indreptam spre un al treilea scenariu:

Adaosul de grasimi vegetale

Urmarind cantitatea de acizi grasi saturati din rețetele de unt B, observam doua grupe: prima, cu valori intre 36-39g la 100g produs si o a doua, cu valori intre 44-45g. In prima categorie intra aproape toate brandurile de producator* in timp ce a doua, grupeaza produsele din import si majoritatea brandurilor private. Cantitatea mai mare de acizi grasi saturati intalnita la produsele din aceasta a doua grupa poate fi explicata prin adaosul de grasimi vegetale. Practic, in reteta produsului finit intra o cantitate mai mica de unt, diferenta fiind suplinita prin adaos de grasimi vegetale si apa. Solutia permite un pret de productie mult mai mic dar pacaleste consumatorul. Acest lucru se poate face cu complicitatea buyerilor, fiind vorba in principal de branduri private.

*Exceptie untul Solomonescu.

Untul NU are grasimea declarata

Scenariul porneste de la un procent de grasime inferior declaratiei de pe ambalaj. Cu alte cuvinte in pachet nu exista unt 65% grasime. Si in acest caz insa este nevoie de complicitatea buyerilor, lanțurile de retail fiind cele care trebuie sa verifice periodic incadrarea produselor brand privat in standardele proprii de calitate.

Lapte din import

Scenariul laptelui din import, folosit ca materie prima in productia de unt, ramane de actualitate. Firme autohtone, inclusiv companii mari, importa astazi lapte din Polonia sau Ungaria, pe care ulterior il proceseaza in amestec cu laptele din

productie interna. Avantajul acestei strategii se regaseste in pret, laptele din import, mai ieftin decat laptele romanesc, contribuind la scaderea pretului de productie pentru produsele derivate.

Importurile de unt

La prima vedere, untul de masa B este apanajul producatorilor romani, un singur articol provenind din import: untul Olympus, produs in Grecia pentru Fabrica de Lapte Brasov. Si totusi...

Prezenta unor branduri de unt provenite din unitatea companiei Lacto Food S.R.L. in topul celor mai ieftine produse, aduce in prim plan si varianta importurilor. Pentru cei care nu stiu, Lacto Food S.R.L. nu produce ci importa si ambaleaza produse lactate pe care apoi le revinde atat in Romania cat si in alte tari europene. Pe lista importurilor Lacto Food figureaza si untul congelat, prelucrat si ambalat apoi sub diferite branduri, functie de cererea clientilor. Asa se explica si numarul mare de produse gasite in piata, toate avand in spate aceeași rețeta.

Lacto Food si-a construit o relatie solida cu producatori de lactate din Germania si Polonia, aprovizionandu-se in mod regulat din tarile respective. De luni bune, pretul unui kilogram de unt 82% EXW Germania sau Polonia, este intre 6,00-6,50 euro. La acesta trebuie sa adaugam taxele de transport international (0,08 euro/kg), manopera, ambalajul, costul de transport intern (0,03 euro/kg) plus marja retailerilor. Ajungem in final la un pret de vanzare mult peste cel afisat de Lidl pentru untul ambalat de Lacto Food sub brandul Pilos. Si atentie, ecuatie exclude orice marja a ambalatorului. Practic, scenariul untului importat din Germania sau Polonia cade, Lacto Food pierzand la fiecare kilogram cel putin 0,50 euro. Ceea ce inseamna o pierdere de peste 10.000 euro la fiecare tir importat. **De ce ar vinde compania Lacto Food untul in pierdere?**

Filiera ucraineana

In ultimele luni, in Romania a intrat foarte

mult unt pe filiera Ucraina. Explicatia sta in pretul de achizitie, untul ucrainean fiind mult mai ieftin in comparatie cu cel din tarile Uniunii Europene. Importurile se fac pe licenta Agrim, contingent preferential (caz in care se platesc aproximativ 7.000 euro/tir taxe vamale) sau contingent nepreferential, taxele vamale sarind in acest caz la peste 30.000 euro/tir. Potrivit unor documente obtinute de brandprivat.ro, compania Lacto Food este beneficiara unor importuri de unt (82% grasime) din Ucraina. Tranzactiile se deruleaza printr-o firma olandeza, cu rol de intermediar. La prima vedere, nimic deosebit. Sunt sute de companii care importa astazi produse mai ieftine din afara granitelor Uniunii Europene.

Din pacate, importurile de unt din Ucraina, arunca intr-o noua lumina legislatia europeana. Pentru ca una este sa importi unt pe care sa il folosesti ca ingredient secundar in produse de cofetarie-patiserie si alta este sa mai adaugi putina apa si sa-l etichetezi ca UNT, cu stampila ovala de producator roman, trecand pe ambalaj „materie prima origine U.E.”.

Stiu oare buyerii lanturilor internationale ca untul de masa B sub brandurilor lor private, provine din afara Uniunii Europene?

Scapari legislative

Monitorizarea sub-categoriei a scos in evidenta alte doua detalii pentru care legislatia romaneasca nu este clara, lasand loc interpretarilor. Ne referim strict la legislatia noastra deoarece untul de masa B este o reteta 100% romaneasca. Concret este vorba despre ingredientele folosite si termenul de valabilitate.

Ingrediente: Pentru unt (82% grasime), materia prima folosita este smantana pasteurizata. Sunt companii care, asa cum am aratat deja, includ in reteta untului de masa B si apa, fara ca respectivul ingredient sa apara pe ambalajul produsului. Si pentru ca vorbim de Lacto Food, sa luam cateva exemple din portofoliul respectivei companii:

Pe ambalajul untului Lacto Food, la rubrica ingrediente, regasim: „unt obtinut din smantana pasteurizata din lapte de vaca, apa”.

Aceeasi mentiune apare pe untul ambalat pentru Auchan, sub brandul privat Pouce si pentru Cora, sub brandurile Cora si Winny. Desi untul Pilos este ambalat tot in unitatea Lacto Food, pe ambalajul acestuia, la ingrediente, regasim doar „smantana pasteurizata din lapte de vaca”.

Termen de valabilitate: Legislatia noastra nu prevede un numar fix de zile, termenul de valabilitate fiind lasat intr-un fel la latitudinea producatorilor, prin standardul de produs. Lucrurile sunt insa mult mai clare in cazul untului obtinut prin procesarea blocurilor de unt congelat. Astfel, dupa decongelare, termenul maxim de valabilitate pentru untul refrigerat este de 30 de zile, dupa aceasta data putand aparea oxidarea produsului. Producatorii

au gasit insa si aici o portita, congeland untul dupa remalaxare si livrandu-l congelat la magazine. Mai mult, pe ambalaj nu este trecuta si data productiei ci doar termenul limita pentru consum. Se castiga astfel inca doua saptamani, termenul urcand usor la 45 de zile. Desigur, o livrare de unt congelat poate fi depistata in receptia marfa. Ba poate fi depistata chiar de consumator, in magazin, prin verificarea pachetelor din partea de jos a baxurilor.

Lunga lista a ilegalitatilor

Am trecut in tabel termenul de valabilitate gasit pe ambalajul produselor monitorizate in intervalul 07-13 august 2017. Desi majoritatea produselor se incadrau in termenul de 30 de zile au existat si exceptii. Recordul absolut l-am gasit pe untul Pouce, ambalat de catre Lacto Food pentru Auchan Romania. La momentul achizitiei, produsul avea un termen de valabilitate de 90 de zile, pe ambalaj fiind inscriptionata data de 09.11.2017 ca data limita pentru consum.

Fiind vorba de un produs sub brand privat, retailerul este cel care emite caietul de sarcini.

Are stabilit oare Auchan Romania in caietul de sarcini un termen de valabilitate de 90 de zile pentru untul de masa B sub brandul sau privat?

Raspunsul implica doua scenarii: 1) buyerul Auchan habar nu are de ce se intampla la producator; 2) este la curent, inchizand ochii asupra acestei ilegalitati.

De ce ilegalitate? Lacto Food nu produce unt in adevarat sens al cuvintului. Compania nu colecteaza si nu proceseaza laptele trecandu-l prin toate etapele procesului de fabricatie pana la stadiul de unt. Lacto Food se limiteaza doar sa importe unt congelat din terte tari, caz in care trebuie sa respecte indicatiile date de adevaratul producator. Ori aici, majoritatea producatorilor, inclusiv cei germani si polonezi dau un termen de valabilitate de maxim 30 de zile pentru untul obtinut dupa decongelare. **Legal, Lacto Food nu poate da un termen de valabilitate de 90 de zile pentru un unt obtinut prin decongelare doar pentru ca in reteta acestuia a mai adaugat apa.**

Ce spun autoritatile?

Problemele prezentate in acest material nu sunt de ieri de azi si nu suntem noi cei care le descoperim acum pentru prima oara. In acelasi timp nu putem afirma ca institutiile statului abilitate sa vegheze la siguranta alimentara a cetateanului sunt la curent cu toate aceste detalii. Un lucru este

insa cert: pentru profesionistii din domeniu situatia nu este noua. Si totusi, nu exista nicio reactie din partea lor. Solidaritatea de breasla se manifesta gresit printr-o tacere suspecta, producatori si asociatii patronale deopotriiva facandu-se ca nu vad ilegalitatile comise de colegi pe principiul o mana spala pe alta.

Cei care castiga din toata aceasta afacere sunt producatorii si retailerii, consumatorul roman fiind, odata in plus, in rolul marelui perdant.

Ec. Florin Frasin

Nota brandprivat.ro – Introducerea untului importat din Ucraina in circuitul comercial si etichetarea lui drept unt produs in Romania poate afecta statisticile guvenamentale, cantitatile lunare nefiind deloc de neglijat.